

รายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๗๓

เรื่อง พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียบเรียง นายวิชาญ ทรายอ่อน วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ สำนักวิชาการ

ออกอากาศ สิงหาคม ๒๕๕๙

ภาษีมรดก คือ การเก็บภาษีจากทรัพย์สินของผู้ที่เสียชีวิต หรือเก็บจากทายาทหรือผู้ที่ได้รับทรัพย์สินนั้น ซึ่งภาษีมรดกแบ่งได้ เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ภาษีกองมรดก เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากกองมรดกก่อนแล้วจึงแบ่งทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรม ดังนั้น ผู้ที่มีสิทธิรับทรัพย์สินทุกคนจะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราที่เท่ากัน ไม่ว่าจะได้รับทรัพย์สินเป็นเงินมากหรือน้อยก็ตาม ประเทศที่ใช้ภาษีกองมรดก เช่น สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ เป็นต้น

๒. ภาษีการรับมรดก เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากผู้รับมรดกแต่ละคน คิดภาษีตามมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้รับ อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับมรดกและผู้เสียชีวิตก็มีผลต่อการคิดอัตราภาษีเช่นกัน ประเทศที่ใช้ภาษีการรับมรดก เช่น ญี่ปุ่น เยอรมนี ฝรั่งเศส เป็นต้น

นอกจากภาษีมรดกทั้งสองประเภทแล้ว มีการเก็บภาษีอีกประเภทหนึ่งคือ ภาษีการรับให้ ควบคู่ไปกับการเก็บภาษีมรดกด้วย ภาษีการรับให้ เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินที่ผู้เสียชีวิตให้แก่ผู้อื่นก่อนเสียชีวิต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีมรดก โดยทั่วไปจะเรียกเก็บจากทรัพย์สินที่ผู้เสียชีวิตให้แก่ผู้อื่นก่อนเสียชีวิต ๕-๗ ปี สำหรับประเทศไทยไม่มีการเก็บภาษีมรดกมาแต่เดิม แต่นานาอารยประเทศล้วนมีการเก็บภาษีดังกล่าวมาเป็นเวลานานแล้ว มากน้อยตามกฎหมายกำหนด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. เข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๗ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ และผ่านการพิจารณาจากที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๗๒ ก เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้คือ “ เป็นกฎหมายว่าด้วยภาษีการรับมรดก การถ่ายโอนทรัพย์สินโดยทางมรดกในปัจจุบันได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ไม่ว่าจะทรัพย์สินจะมีจำนวนมากน้อยเพียงใด ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม สมควรที่จะจัดเก็บภาษีตามสมควร จากการรับมรดกที่มีมูลค่าจำนวนมาก เพื่อนำไปพัฒนาประเทศและยกระดับการดำรงชีวิตของประชาชนที่ยากไร้ให้ดีขึ้น โดยมีให้กระทบถึงผู้ที่ได้รับมรดกพอสมควรแก่การดำรงชีพ ”

พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การเสียภาษีการรับมรดก โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แบ่งออกเป็น ๖ หมวด ดังนี้ ๑) บททั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการรับมรดก ๒) การเสียภาษีการรับมรดก ๓) การยื่นแบบ การชำระภาษี และการประเมินภาษีการรับมรดก ๔) การอุทธรณ์ การเสียภาษีการรับมรดก ๕) การกำหนดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ๖) บทกำหนดโทษ

สรุปการเสียภาษีการรับมรดกเพื่อเข้าใจอย่างง่ายเป็นข้อ ๆ ดังนี้

๑. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการรับมรดก ๑) บุคคลที่มีสัญชาติไทย ๒) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย แต่มีถิ่นที่อยู่ในไทยตามกฎหมาย ๓) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย แต่ได้รับมรดกอันเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ๔) นิติบุคคลจดทะเบียนในไทย มีผู้ถือหุ้นหรือมีผู้บริหารเป็นคนไทยเกินครึ่ง

๒. ผู้ได้รับการยกเว้น ๑) ผู้ได้รับมรดกจากเจ้ามรดกที่ตายก่อนวันที่กฎหมายใช้บังคับ ๒) คู่สมรสของเจ้ามรดก ๓) บุคคลผู้ได้รับมรดกใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ ๔) หน่วยงานของรัฐ ๕) บุคคลหรือองค์กรระหว่างประเทศ

๓. ทรัพย์สินประเภทใดที่ต้องเสียภาษี ๑) อสังหาริมทรัพย์ ๒) หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ๓) เงินฝากหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ๔) ยานพาหนะที่มีหลักฐานทางทะเบียน ๕) ทรัพย์สินทางการเงินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

๔. ฐานภาษี (ที่ต้องเสีย) มรดกที่ผู้รับมรดกได้รับจากเจ้ามรดกแต่ละราย ไม่ว่าจะได้รับมาในคราวเดียวหรือหลายคราว ถ้ามรดกที่ได้รับจากเจ้ามรดกแต่ละรายรวมกันมีมูลค่าเกิน ๑๐๐ ล้านบาท ต้องเสียภาษีการรับมรดก โดยผู้เสียภาษีเป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดานของเจ้าของมรดก เสียภาษีอัตราร้อยละ ๕ สำหรับผู้เสียภาษีมิใช่บุพการีหรือผู้สืบสันดานของเจ้าของมรดก เสียภาษีอัตราร้อยละ ๑๐ ของส่วนที่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท

๕. การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องยื่นแบบตามที่อธิบดีกำหนดภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับมรดกซึ่งมีมูลค่ารวมเกินกว่า ๑๐๐ ล้านบาท หรือภายในกำหนดเวลาที่อธิบดีขยายให้ โดยจะยื่นและชำระ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา

๖. เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

๖.๑ กรณีเบี้ยปรับ ๑) ไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในเวลาที่กำหนด เสียเบี้ยปรับ ๑ เท่าของภาษีที่ต้องชำระ ๒) ยื่นแบบ แต่ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือเท็จ ทำให้ภาษีขาด เสียเบี้ยปรับอีก ๐.๕ เท่าของภาษีที่เสียเพิ่ม ๓) เบี้ยปรับอาจงดหรือลดได้ ตามประกาศอธิบดี

๖.๒ กรณีเงินเพิ่ม ๑) ไม่ชำระภาษีให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลา ให้เสียเงินเพิ่มอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน ๒) กรณีที่ได้รับอนุญาตให้เลื่อนกำหนดเวลาการชำระภาษี และได้ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่เลื่อนให้คืน เงินเพิ่มลดลงเหลือร้อยละ ๐.๗๕ ต่อเดือน

๗. โทษทางอาญา ๑) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๒) ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานประเมิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ๓) ทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ผู้มีส่วนในการกระทำความผิดจะได้รับโทษ ๔) จงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ๕) เจ้าพนักงานแจ้งข้อมูลแก่บุคคลอื่น โดยไม่มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายใหม่ จึงควรศึกษาทำความเข้าใจเพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย นอกจากนี้วัตถุประสงค์ที่สำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือ การขจัดความไม่เป็นธรรมในสังคม และจัดเก็บภาษีตามสมควรจากการรับมรดกที่มีมูลค่าจำนวนมากเพื่อนำไปพัฒนาประเทศและยกระดับการดำรงชีวิตของประชาชนที่ยากไร้ให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

“พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘” (๕ สิงหาคม ๒๕๕๘). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๗๒ ก, น. ๑๑.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (๔ ธันวาคม ๒๕๕๗). เอกสารประกอบการพิจารณา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (น. ๑-๔). กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.